

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Prenumerationspris:

1 R. 40 sk. 6 ö pr. halfår.

Lördagen

den 7 Juni.

Tidning för Skön Konst och Litteratur.

Prenumerations-Anmälan.

för andra halfåret, af **ZEPHYR**, Tidning för **Skön Konst och Litteratur**.

De goda vitsord denna tidning redan vid sitt första uppträdande rönt, hafva gifvit redaktionen anledning att fortfara med dess utöfning äfven nästa halfår, räknadt ifrån Juli månads början, så vidt prenumeranternas antal blifver så tillräckligt, att omkostnaderna för tidningen kunna betäckas. Prenumeration emottages å **2 R: 40 sk. 6 ö** hos alla rikets Bokhandlare, hvilka, utom **Göteborg**, vid requisitioner torde vända sig till Bokhandlaren **hr J. Philipsson** härstades; på alla rikets postkontor, med tillägg af vanligt postförvaltare-arvode samt direkte hos redaktionen, då tidningen afsändes i korsomslag. Redaktionen skall städse bemöda sig att göra innehållet så intressant som möjligt och framdeles äfven utvidga tidningens format. Requisitionslistor, jemnte Prenumerationsmedlen, af hvilka resp. Bokhandlare täcktes afdraga 15 %, torde benäget insändas **före Midsonmar** emedan tidningen **eljest upphör** med Juni månads utgång.

Resp. tidningsredaktioner anmodas vänligen att, för sjelfva sakens skull, godhetsfullt med första intaga denna anmälan sina blad.

Göteborg i Maj 1851.

Redaktionen.

Musiken, såsom ett väsendtligt bildningsmedel.

(Forts. fr. N:o 19).

I afseende på riktningen af det inflytande, musiken utöfvar på människans bildning, gifvas flera olika åsigtter. Den mest herrskande är den, att musiken företrädesvis endast bidrager till känslans utveckling, försköning, riktande och förädling, samt att den således, då människans sanna bildning fordrar en jemnlik utveckling af alla krafterna i människosjälens tre olika förmågor, tanke-, känslö- och begä-

relse-förmågan, endast intager en underordnad plats bland bildningsmedlen. I första ögonblicket tycks verkligen detta påstående innehålla mycket sannt, men vid närmare pröfning måste ensidigheten i de begrepp hvarpå det beror och följaktligen hela dess oriktighet eller snarare trängsel krets ligga i klar dager. Utan att nämna den innerliga vaxelverkan hvaruti menniskans tre särskilda förmågor stå till hvarandra, hvarigenom det, som inverkar på en af dessa förmågor, åtminstone omedelbart genom denna, utöfvar och måste utöfva ett lika, eller ett denna vaxelverkan motsvarande intryck på de andra förmågorna; så emottager icke blott känslöförmågan, utan äfven lika mycket och lika omedelbart tanke- och begärelseförmågorna intryck af musikens konst, så att verkningarne af densamma omedelbart och samtidigt yttra sig på människosjälens alla tre förmågor, och då detta icke i så hög grad inträffar med något annat bildnings- eller uppfostringsmedel, så torde just den motsatta åsigtten, hvilken anvisar musiken en af de första platserna bland dessa medel, vara ojemnförligt riktigare. Beviset härför hemtas aldrasäkrast och mest öfvertygande från den ståndpunkt undervisningen erbjuder. Hvarje annan lärare har nästan uteslutande att göra med en af sin elevs själsförmögenheter, merändels med tankeförmågan, och hans inflytande såsom blott lärare på utvecklingen af de båda andra är sällan någon annan än den, som han, i följd ofvannämnde vaxelverkan, hvari de tre förmågorna stå till hvarandra, genom denna förmågas omedelbara sysselsättande äfven medelbart måste utöfva på dem. Musikläraren deremot inverkar, så väl genom undervisningen i och för sig, på sin elevs tankeförmåga, som lika så omedelbart, genom undervisnings-ämnet, tonerna och rytmen, äfven på dess känslö- och begärelseförmåga; och derpå stöder sig min redan uttalade och alltid fasta öfvertygelse, att ibland alla slags lärare ingen öfverhufvud

utöfvar större inflytelse på våra barns uppfostran än just musikläraren, och att man, vid valet af en sådan bör iakttaga vida större försigtighet än vid valet af lärare i någon annan kunskapsgrän. Åt mina barns musiklärare anförtror jag allt, hela deras varelse, deras andliga lif, deras karakter och hela deras själs välfärd; icke så åt skrif- räkne-, historie- eller språkläraren. Men äfven från den fulländade musikexekutionens ståndpunkt är det lätt att leda i bevis, att musikens verkningar icke företrädesvis äro blott riktade på känslöförmågan. Der finnas, nämligen tre elementer, hvilka musiken i sig innefattar: *melo- di, harmoni, rytm*, och under det att *den första* företrädesvis talar själens, hjertats språk, förklaras den, bestämmes, göres tydligare och värtaligare genom *den andra*, hvilken sysselsätter sig med anden, tankarna, medan *den tredje* väcker på andens alla lidelser. Detta svarar också fullkomligt mot det sinnes universalitet, genom hvilket musiken meddelar anden sina verkningar och inflytelser. Under det att vi se endast med ögonen, lukta endast med näsan, smaka endast med tungan och gomen, höra och känna vi med hela kroppen. Påståendet synes djerft, men är dock santt och riktigt.

Ännu mera misstaga sig anhängarne af den förstnämnda åsigten, när de från sin ståndpunkt göra följande slutsats: »är musikens verkan hufvudsakligen riktad på känslan, så kan denna verkan lika väl vara förderlig som helsosam, hvad som eger förmåga att anslå känslan, är nödvändigtvis lika mycket i stånd att förnedra och nerdraga känslan som höja henne;» slutledningens logiska oriktighet faller genast i ögonen, åtminstone inser icke jag, hvareför det, som har kraft att höja, äfven måste ega kraften att förnedra; om också här och der en sådan förening inträffar, så skall dock ingen förnuftig människa erkänna den såsom regel; och således kan då icke musiken i sig vara osedlig och följaktligen ej eller verka till osedlighet — ett förhållande som gifver denna konst ett bestämdt företräde framför alla, i synnerhet framför alla med henne beslägtade, uppfostrings- och bildningsmedel.

Musiken kan t. ex. i sång eller vid dans uppträda i förening med osedlighet, men i och för sig förmår den aldrig vara osedlig. Visserligen hemtar den förmålen för sin framställning från människans hela inre, och förnämligast från känslan; alla känslor, hvilka hysas i ett människobröst, kunna uttryckas genom toner; men musiken uppfattar dem alltid från deras ädlaste sida. Den kan sänka sig ända till framställning af det burleska, men äfven här kan den icke öfverskrida ens moralens finaste gränser. Hvarje annan konst, poesi, måleri, bildhuggeri, kan röra sig i så väl de lägsta som de högsta regioner och följaktligen verka osedligt, men musiken icke; dess framställningsämne är af rent andlig natur. Uti ingen konst ligger mera ande, mera själ. Medgifvar jag äfven, att de hvirflande rhythmerna, de backantiska melodierna, särdeles i en del nyare dansmusik, förmå för själens öga öppna en vidsträcktare utsigt öfver det moraliska vetandets gränser, så sära, och undergräfvade de dock ingalunda detta vetan-

de, utan låta det blott ana en omgifning, från hvilken det dock vet att strängt afhålla sig. (Forts.)

Bref om konstexpositionen i Köpenhamn till en vän i London.*)

(Se N:o 18.)

Vid den bekantskap vi i år göra med de *svenske* målarna är en sak, som genast faller oss Danskar i ögonen. Det är deras *allsidighet*. Tillochmed i denna lilla samling finnes knappt någon gren af Målarekonsten som ej är representerad. Vi se religiösa och historiska taflor, porträtter och scener ur nutidens folklif, mythologiska, allegoriska, djur- och arkitektur-målningar, landskaps- och sjö-stycken, vinter och sommar, solsken och månsken, nord och syd, korteligen: här finnes allt. Utförelsesättet är icke mindre olika. *Lundgren* söker att likna *Leopold Robert*, *Plageman* liknar ännu lyckligare *Italianerne* från det 16:de och 17:de århundradet; *Lars- sons* sjöstycken påminna om *Melby*, *Scholanders* aquareller om *Werner*; men de flesta träda i de franska målarnes fotspår. Det ser ut, som om svenska folket, hvilket i sitt väsen förvärfvat sig all det fina lefnadsvett och de manér som det romanska folket ärft från forntiden, äfven i konsten söker tillegna sig hela dess rikedom. Medan således vandringen genom de rum, hvarest de svenska konstprodukterne äro exponerade, är rik på omvexling och interesse, skall man dock vid hvarje enskildt stycke finna, att momentet är valdt intressant och pikant, och vår danska jemnhet tycker sig finna att man lagt allt för mycket an på, att vara intressant.

Utom de nya taflorna af nu lefvande mästare, har konst-akademien i Stockholm äfven sändt oss tvenne af redan affidne artister, hvarföre vi äro högst tacksamme, särdeles som de höra till samlingens skönaste prydnader. Den ena är *Wickenbergs* »franska bondefamilj» målad 1842. Det är ett rörande ögonblick, som samlat den fattiga, men renliga och ordentliga familjen i den tarfliga stugan. Den äldsta sonen, en gosse om 10 år eller något mera; skall vandra ut och försöka sin lycka i verlden; han har skaffat sig en nyckelharpa och skall nu förtjena penningar med att spela för folk. Till afsked spelar han ett stycke för sina föräldrar och syskon; det är visst det vemodigaste han kan. Den gamle fadren sitter och kan knappt tillbakahålla tårarne. Modren ser man ganska litet till, hon sysslar i spisen för att laga mat, på det gossen skall få något att styrka sig med före afresan. Den äldsta dottern, som skulle skära bröd till honom, har ställt sig nära honom och lyssnar vemodigt till hans musik. Ja, tillochmed den lille pojken och den lilla flickan med sin lilla vagn, hvarpå hon kör halm och stenar, glömma sin lek för att höra och se på den lilla spelmannen. Allt är så skönt tänkt och så rörande framställt, utan all sträfvan efter effekt, och utförandet är så elegant som om en af de gamla Holländarne hade fört penseln.

*) Vi taga oss friheten att gå denna artikel i förväg och meddela våra läsare 6:te afdelningen deraf, innehållande recension öfver en del af de svenska konstprodukter, hvilka i år blifvit sända till expositionen i Köpenhamn.

Den andra äldre taflan är af Öfverstelöjtnant *Södermark*, ett porträtt af den svenske bildhuggaren, professor *Fogelberg*. Konstnären står med modellkappen i hand och stöder sig mot blocket, hvarpå han modellerat en kolossal figur. Du känner kanske bilden af lithografien, men den står naturligtvis långt tillbaka för originalet. Den är lätt och dristigt utkastad och från uppfattningens sida förträfflig; man igenkänner *Fogelberg*s tänkande ansigte och djupa blick.

Den affidne konstnärens son, löjtnant *Södermark*, är äfven porträttmålare. Han har exponerat ett porträtt af öfverintendenten *Ankarsvärd*, det är utfördt med flit och icke utan kraft i färgtonen. Löjtnant *Troili* har lemnat två munkhufvuden, af hvilka i synnerhet den gamla *Capucinermunken* förtjenar uppmärksamhet som färgstudium.

Första rangen ibland Sveriges nu lefvande målare tillkommer dock obestriddt Professor *Wahlbom*. Af honom se vi först "en trupp svenska ryttare från år 1600". Jag blir alltid glad, när jag ser en väl öfvad ryttare-afdelning, med god hållning. Aldrig tager sig soldaten bättre ut, än på ryggen af det djur han laggt under sitt välde, och en framryckande kavallerikolonn, gör icke blott ett imponerande, utan äfven ett skönt intryck genom mångfalden af rörelser, som visar sig inom uniformens och dressurens enformighet. Men när jag hör talas om att måla sådant, blifver jag helt betänksam; jag fruktar att det ögonblickliga, det flyktiga i rörelsen skall gå förlorat och blott det enformiga återstå, eller ock att enheten skall försvinna när konstnären lägger allt för mycket an på att åstadkomma omvexling deri. *Wahlbom* har emellertid förstätt att lösa uppgiften. De rida fram i slutna leder; en mäktig rörlighet ligger i det hela, men äfven i det enskildta är en sådan mångfald, att man aldrig tröttnar att se derpå. Han har låtit vägen göra en liten krökning, för att visa oss så många flera af sina ryttare. Anföraren, som rider ett stycke förut, ser sig tillbaka efter sitt folk. Den rödhåriga trumpetaren passar noga på, om han möjligen skulle gifva honom tecken att blåsa; vid sidan af trumpetaren rider fanjunkaren, stel och styf; hans tvenne grannar äro i samtal med hvarandra, och i de följande lederna är omvexlingen icke mindre rik. Men hästarne äro ännu bättre än ryttarne. Det är ett nöje att se på dessa stolta gångare med de eldiga ögonen, lika färdiga till strid som till parad; konstnären har också behandlat dem med förkärlek och utförd dem med all den elegans som ligger i hans stora förmåga.

Hvaroch en som ser denna tafla skall erkänna, att *Wahlbom* äfven är i stånd att måla en trupp af nutidens kavalleri, men han har ansett det vara af större interesse att försätta oss ett par hundra år tillbaka i tiden. Han vann derigenom en mera målade drägt, han kunde nemligen begagna de böjliga grå hattarne i stället för våra stela *Hjelmar* och *Schakåer*; och emedan de icke voro värnpligtiga bönder, utan utsökta ryttare, hvilka redo fram under stålcurasserna, folk hvilka drefvo krig som ett handverk kunde han göra dem kraftigare och gifva dem en mera krigisk hållning, korteligen: han kun-

de gifva det hela mera lyftning. Men då han nu också i landskapet velat försätta oss i forntiden, och stiliserat det så, att det fått en viss likhet med en theaterdekoration, tror jag att han gjort mera än han behöfde. Jag har visserligen hört talas om ett historiskt landskap, men jag har aldrig förstätt det. Om naturen har någon historia, så känner vi den i alla fall icke, och då hästarne kunna behandlas naturligt, tyckes det mig, att landskapet också måtte kunna behandlas likaså. I en figurmålning hafva vi rättighet att fordra, att omgifningarne skola underordna sig personerna, på det att dessa må kunna framträda så mycket bestämdare; vi kunna fordra att färgerna skola öfverensstämma så, att de icke förstöra hufvudintrycket, men icke heller mera.

Jag tycker derföre ännu mera om ett annat mindre stycke af *Wahlbom* der han har hållit sig till nutiden och naturen. Det är några "Hästar ute på marken". En fruktansvärd regnby närmar sig med storm och hagel; blåsten tumlar redan om med hästarnes svansar och manar. De sticka sina hufvuden tillsammans för att hos hvarandra söka ömsesidigt skydd, då det icke står att finna på annat sätt. Den gamla hvita hästen har fått tillåtelse att sticka sitt hufvud under de två unga bruna, och den gulbruna har tagit sin yngre syster i sin omvårdnad, så att hon mår riktigt godt; men bestörta äro de alla. De äro fulla af sanning och natur, förträffligt tecknade, och målade med samma snillrika pensel som den förra taflan.

Den äldre professor *Fahlerantz* har skickat oss några små landskaper, af hvilka i synnerhet de 4 minsta hafva intresserat mig; de äro ett "Sjöstycke", en "Vy af Nyköpings slott", en "Vy i Dalarne" och en "Vy i Norge". Det är, likasom om de representerade en försvunnen tid, och icke mer höra nutiden till, hvarken med deras goda egenskaper eller med deras brister. Låt vara att träden äro enformiga i teckningen, landskaperna allt för grå i färgen och luften för mycket chamois, man ser dock konstnären i det smakfulla valet, och särdeles i luftens utomordentliga klarhet och genomskinlighet. Kan man göra den så luftig, kan det vara detsamma, hade jag så nära sagdt, hvilken färg man gifver dem.

Jag ville önska att de yngre svenska landskapsmålarna hade ärft denna förmåga; men man kan nästan icke se på dem, att *Fahlerantz* varit deras första lärare. De synas lägga an på något helt annat, nemligen att visa naturen i all den brokiga färgprakt, den förmår utveckla. *Sälunda* har *Stäck* målat ett "nordiskt vinterstycke", en granskog med is och snö, der man kör ved, och ett par holländska vintersstycken, hvartill motiverna äro tagna från *Amsterdam* och *Haarlem*. De röda medeltids-byggnaderna bilda en likaså intressant färgmotsats till isen och snön, som de gröna grenarne på den förra taflan. Dessa taflor äro målade med routine, och göra god verkan på huru stort afstånd som helst; i närhet skulle de göra ännu bättre verkan, om han brydde sig litet mera om att karakterisera de enskildta föremålen, och icke målade hus, träd, stennar, is, snö och människor ungefär på samma sätt.

Deremot finner jag mera behag i ett litet »Mån- skensstycke» som han exponerat, och hvarest månen skönt speglar sig i vattnet framför de gamla vatten- ledningsbågarna.

Palm har sändt oss en »vy från Genzano», som väl är det bästa af de i år exponerade svenska land- skapsmålningar. Bakom de ofantliga, något mono- tona träden i förgrunden ligger byn vackert i afton- solen, och bergen bakom densamma äro ännu vack- rare.

Professor *Scholander*, har skickat några täcka aqua- reller. Han behandlar vattenfärgen med en viss vir- tuositet. Det är så rymligt i »förstugan till det Schultzenheimska huset i Stockholm», det ligger kraft i den brokiga marmorn i Roccoco. — »Architecturen från slutet af det 16:de århundrade»; och ett rikt färgspel i den »Venetianska Carnevalsscenen», der båten med maskerna seglar uppåt kanalen.

Lucile.

(Af *Adolphe d'Hellemmes*).

En afton i Augusti månad 1816 utkom en ung man från ett litet hus på *rue du Bac* i Paris och inlemnade ett bref på posten; derefter skyndade han genast tillbaka och gick upp i ett litet, allvarsamt möbleradt rum. Brevets innehåll var följande:

I.

Gaston Rouville till *Carl Louvard*.

Paris d. 20 Aug. 1816.

Hvad du sade mig om den stackars *Julia* be- dröfvade mig en tid, men snart tänkte jag icke vi- dare derpå. Jag vill tro hvad du sade: att min tystnad smärtar henne, att min liknöjdhet dödar hen- ne; men i alla fall kan jag icke mer tänka på henne, jag har icke en gång styrka att skriva till henne. Och likväl har jag älskat henne; alla mina eder till henne voro sanna — lika sanna som min likgiltighet nu. Må hon försöka att glömma mig och gifta sig med någon bra gosse der i trakten, ty jag — du vet det *Carl*, dig ensam har jag sagt det, — jag älskar en annan. Märkte du icke någon oordning i mitt sednaste bref? Om *henne* sade jag ingen ting — hvarken hennes namn, ställning eller skönhet, — nej, jag sade dig ingenting, om icke att jag älskade henne. Jag känner mig så lycklig, när jag får tala med dig om henne, att jag aldeles kommer ifrån mitt ämne. Nu skall du få höra hu- ru jag lärt känna henne.

Då oordningen i världshuset och studenternas hemliga lustpartier icke öfverensstämde med min all- varsamma natur och afsmak för buller, så lemnade jag det latinska kvarteret. Jag köpte några möbler och hyrde ett litet rum på *Rue du Bac*, uti ett hus, hvarest ett klosterligt lugn herrskade.

Under åtta dagars tid besökte jag föreläsningarne utan att tala med en enda människa i huset, eme- dan hyresgästerna voro mig fullkomligt obekanta. En afton bad mig portvakterskan att lemna ett bref till en öfverste *Martas*, som skulle bo i tredje vå- ningen.

— Jag är mycket trött, sade hon, och det der äro tjänster, som hyresgästerna här pläga visa hvar- andra.

Jag skrattade åt den goda kvinnans rättframhet, gick upp och ringde i tredje våningen. En omkring 50 års man öppnade för mig; jag förklarade min visit derigenom att jag framräckte brevet; hans ansigte klarnade, och han sade med hjertlighet:

— Oändligt välkommen! Detta bref har jag väntat med stor otålighet.

Jag ville taga afsked och aflägsna mig, men han fattade min hand och tillade:

— Nej, var god och stig in, så att min hustru äfven får visa er sin tacksamhet.

— En ung kvinna var i salongen och kom oss till mötes. — Min vän, jag vill icke teckna hen- nes porträtt; men denna kvinna — jag hade sett henne tusen gånger förut i mina drömmar: hon ha- de blondt hår, stora, mörka och smäktande ögon. — Jag skulle icke kunna säga dig hvad som fö- regick denna afton, ty jag minns ingenting; men sedan återkom jag hvarje afton — ack jag älskar henne — älskar henne ända till raseri. —

Gaston Rouville

Detta bref förklarar en ung mans belägenhet, som två år varit student i Paris. *Gaston de Rou- ville* hade kommit från *Finisterre* för att studera lag- farenheten. I sin hemort qvarlemnade han en ung, och älskande flicka, hvilken han ämnade taga till sin maka, men en fruktansvärd passion kom honom att glömma denna rena, landtliga kärlek, som hvarje yngling för med sig till Paris och, tyvärr, så snart vanhelgar.

En månad efter detta bref sände han ett annat till sin vän och förtrogne.

II.

Gaston Rouville till *Carl Louvard*.

d. 25 Sept. 1816.

Jag vet icke om jag får tid att avsluta detta bref, men jag måste skriva dig till; min lycka är så stor, att jag knappt vågar tro derpå, och jag behöfver tala med någon derom. Ack, min vän! En hel halftimme har jag varit ensam med henne. Vi två! Hon och jag — förstår du? Jag har älskat henne så länge, utan att kunna säga henne det, och för tio minuter sedan sade hon, i det hon passerade förbi mig:

— Här — inom en halftimme!

Sedan jag skref till dig sist har jag icke tillbragt en enda afton utan att se henne; öfversten omfattar mig med mycken välvilja och vill icke spela sitt piket-parti med någon annan än mig. När vi slut- tat spelet, börja vi vanligen alla tre ett samtal, som för mig eger ett på en gång smärtsamt och tju- sande behag. Att dagligen vara henne så nära, utan att kunna tala med henne om min kärlek, annat än genom förstulna blickar! — Att qväfva i sin själ sina käraste tankar, att de ej måtte halka öfver läpparna. Ack, *Carl*! måtte du aldrig erfara en så förfärlig njutning! Och ändå tror jag att hon älskar mig.

I går skref jag till *Lucile* allt hvad den dårakti- gaste passion kunde ingifva mig, och kastade bref- vet i hennes arbetsborg; detta bref kunde icke kom- promettera någon annan än mig. Om öfversten hade

funnit det, vet jag icke hvad som kunde hafva hänt; men jag ville hellre riskera allt, än lefva i en beständig ovisshet. — Från detta ögonblick blef jag lugnare.

Då jag denna afton inträdde var *Lucile* ytterst blek; hon betraktade mig med kärlek och vemod. Öfversten räckte mig handen och jag mottog rodnande hans handtryckning.

— Ni stannar väl här hela aftonen, är det icke så? frågade han mig; jag måste gå ut om en timme, *Lucile* är bedröfvad, ni måste hålla henne sällskap.

Ack! jag kände huru våldsamt mitt hjerta klappade, då en förstulen blick vexlades mellan *Lucile* och mig.

— I afton spela vi icke piket, fortfor öfversten; vill ni icke i stället läsa högt för oss, *Gaston*?

Jag gick till bokskåpet och nedtog *la Nouvelle Heloise*. Öfversten satte sig och drog till sig *Lucile*, hvars hand han fattade. Hon stälde sig till höger bakom honom, med handen lätt stödd på hans axel. Jag lutade mig mot kaminen och läste.

Den färgrika och feberaktiga stilen i denna bok genljöd i min själ och exalterade mig utomordentligt; småningom försvann öfversten helt och hållet för mina blickar, och jag läste *Saint Preux's* bref, såsom hade jag talat med *Lucile*.

Detta hade varat en timma, då öfversten reste på sig.

Jag hade nästan lust att stanna, sade han, ty ni ingjuter så mycket lif i er lektyr *Gaston*; men alla mina gamla kamrater vänta; jag går nu att kläda mig.

Det var då som *Lucile* gick förbi mig och sade de orden, som så djupt inpräglade sig i min själ:

— Var här inom en half timme!

Öfversten gick ut och jag skyndade upp på mitt rum för att i hast skriva några rader till dig: "Halftimmen är förbi, nu går jag; adjö! Carl!"

Gaston.

III.

Lucile var i salongen; ljudet af *Gastons* steg kom henne att darra, och hon ville stänga dörren; men den unge mannen inträdde hastigt och gick fram till henne.

Ett ögonblick stodo de förlägna och med nedslagna ögon.

— *Lucile!* sade ändtligen *Gaston* sakta.

— Ack hvad jag var oförståndig nyss! sade hon, gå, *Gaston*, ni får icke stanna här, ensam med mig. — I himlens namn gå!

Han närmade sig henne och fattade hennes hand.

— Ja, jag skall gå, *Lucile*; men en hel månad har jag längtat efter detta ögonblick. Ack! tro mig, jag har lidit nog af längtan och tvivel; låt mig säga er att jag älskar er.

Den unga kvinnan darrade häftigt. — Nå väl hör då, *Gaston*, sade hon, lofva mig att gå så skall jag tala öppet: Äfven jag älskar dig! — O, du vet icke hvad mitt låtsade lugn kostar mig! Jag hatar öfversten emedan han förqvåft hela min ungdom, och när din blick kärleksfull föll på mig, var jag redan helt och hållet din.

— Älskade *Lucile!*

— Ja! jag älskar dig; men gå nu; jag vet att öfversten snart återkommer; vi skola väl träffas på något annat ställe, men, för Guds skull, gå nu!

— En kyss, sade han, en enda kyss innan jag går.

— Han föll på knä; hastigt lade hon båda armarne om hans hals och höll hans hufvud länge omslutet. Då hon åter blickade upp, utstötte hon ett förfärande rop: Öfversten stod i salongsdörren; hon pekade på honom och föll sanslös på golvet. *Gaston* vände sig mot dörren, ännu stod öfversten der rak, orörlig och blek; derpå lutade sig den unge mannen öfver *Luciles* kropp: hon var död; öfvermåttat af kärlek och förskräckelse hade dödat henne.

Öfversten nalkades långsamt och slog den unga mannen, som ännu stod på knä vid *Luciles* lik, på axeln.

— Ni har dödat min hustru, sade han, vill ni försöka att äfven döda mig i morgon?

Oaktadt *Gaston's* fasa för striden med en man, hvars hustru han så högt älskat, egde dock duellen rum.

Öfversten föll.

Gaston reste till Amerika, likgiltig för allt, och söndersliten af samvetsagg; hvarje natt såg han i drömmen *Lucile* och öfversten i deras dödsstund. Så lefde han i tio år, med hjertat fullt af en tårande ånger; efter denna tids förlopp ingick han i ett seminarium och lät sedan viga sig till prest.

IV.

År 1848 såg jag, uti ett ringa hus på gatan *Beaurepaire*, vid en döende kvinnas hufvudgård, en ålderstigen prest, som spridde tröst hvarhelst han visade sig: det var *Gaston Rouville*.

Han berättade mig denna hemska historia; och jag insåg, då jag betraktade denne man, så stor efter sitt fel, att om någonting utom dygden förmår göra en människa utmärkt och god, så är det — *ångern*.

Konstnotiser.

Bildhuggarekonst.

— Bildhuggaren *Rietschel* i Dresden har åtagit sig att, efter en teckning af *Peter von Cornelius*, utföra den till prof. *Rauch's* ära beslutade medaljongen. Originalteckningen skall högtidligt öfverlemnas till hr prof. *Rauch*.

— *Friedrik Tieck*, den berömde bildhuggaren, som affed i Berlin d. 14 Maj (Se n:o 18 af denna tidning!), jordfästes den 17:de s. m. Bland de konstprodukter den affidne lemnar efter sig, må i synnerhet nämnas flera prydnader på theaterhuset: hvaribland en *Pegasus* af brons på gäfveln, *Ifflands* bildstod och *Göthes* byst, äfvensom basreliefs öfver pilastrarne i konsertsalen. Museum har innan kort att af *Tieck's* hand vänta en staty af *Schinkel*.

— *Amazonen*, af *Kiss* har nu blifvit såld i London till museum i Washington för ett pris af 17,000

Preussiska Thaler (46,750 r:dr r:gs). För samma pris skall konstnären mottagit ett uppdrag att ånyo utföra detta sitt genialiska konstverk.

Målarekonsten.

— **Fredriksminnesvärden.** I Berlin har en del af dervarande målare varit på det ifrigaste samselsatta med fullbordandet af målningarne till de fyra pelarne, hvilka, tillsvidare af träd, skulle uppställas vid Fredriksbilden. Dessa målningar skola föreställa de reliefs, af hvilka hvarje pelare kommer att erhålla sex, och hvilka skola framställa handlingar ur den stora kurfurstens och konungens lif. Hvarje pelare skall dessutom bära en staty af honom.

— **Konstakademien i Brüssel,** hvilken som bekant är i år ämnar föranställa en allmän europeisk konstexposition, har aflåtit en skrifvelse till de förnämsta artisterna i Berlin, hvaruti dessa uppfordrats till deltagande i denna stora exposition. Prof. *Begas* och flera andra hafva beslutat att sända arbeten. Från Paris har äfven utgått inbjudning till en exposition derstädes, men flera betydande konstnärer i Berlin hafva förklarar sig ej vilja deltaga deri, emedan detta företag utgår från privata personer, hvaremot i Brüssel sjelfva konstakademien tagit hand om saken, så att en större garanti der erbjudes främmande artister

Theater och Musik.

— **Mad. de la Grange** som gifvit gästroller i Hamburg uppträdde derstädes d. 30 Maj såsom Nattens Drottning uti "Trollflöjten," och skall, enligt "Der Freischütz," i dess svåra partier hafva sjungit med den största virtuositet. Hon lemnade Hamburg den 3:dje dennes för att äfven gästa i Rostock, men återväntas i Augusti, för att tillika med *Roger* uppträda i "Profeten". *Madame de la Grange* är född i Paris, hvarest hon erhöi den sorgfälligaste uppfostran, innan det ännu var påtänkt att hon skulle egna sig åt konsten. I fortepianospelning har *Kalkbrenner* varit hennes lärare; *Rossini* har ledt hennes sångstudier och slutligen kallade henne *Meyerbeer* till Tyskland för att i Wien sjunga *Fides* parti i "Profeten".

— **Norske Pianisten Tellefsen** har i Paris gifvit en stor konsert. *Gazette Musicale* säger i sin anmälan om denna konsert ibland annat: H:r T. var *Chopins* elev, vän och stora beundrare; han har ärft sin lärares ande, och är genomträngd deraf. Hans manér har bildat sig efter honom, med hvilken han var förenad genom ett innerligt känslans och själens släktskap. Mera behöfs ej för att säga, att den unge konstnären icke spelar pianoforte på vanligt sätt. Mången torde förvåna och blända mera än han, men deremot få låta tangenterna tala ett klangfullare, mera tilltalande, mera bildat och förtroligare språk. En annan anmälan, tryckt uti *L'Echo Honfleurensis* ur ett bref, är ännu mera smickrande. Enligt denna har H:r T. gjort en ofantlig (*immense*) lycka, och lyftat sig till lika rang med hufvudstadens störste mästare, så att en lysande bana är honom försäkrad i de högsta parisiska sällskapskretsarne.

— **Christiania Theater.** Onsdagen den 21:ste Maj gafs å nämnde Theater för första gången *Bellinis* mästerverk "Norma". Tittelrollen utfördes af Fru *Emma Dahl*, och detta hänryckande sköna, men svåra och ansträngande sångparti gafs med verklig virtuositet, djup och innerlig känsla. Spel, mimik och attituder visade att *Emma Dahl* uppfattat och var genomträngd af sin roll i alla dess nyanser, och det bifall, som detta utförande knappt någonstädes skulle hafva saknat, tilldelades henne äfven i rikt mått, så väl genom upprepade applåder under representationen, som genom framropning efter pjesens slut. "Severs" roll gafs af den bekante italienska tenoristen H:r *Caggiati*. M:ll *Hansen* som "Adalgisa", hvares svåra parti kunde tyckas ligga öfver en nybörjande sångerskas krafter, var merendels ganska lycklig, särdeles i duetterna med Norma.

— **Anton Schnötzing** i Skara. Thorsd. d. 5 d:is gaf h:r A. Schnötzing å Sollennitets-Salen i Skara, med Kgl. Westgötha Regementes musik-korps en stor Concert-Reunion; hälften af inkomsten kommer att användas till grundläggande af en pensionsfond för äldre, obemödlade och förtjente f. d. Fältmusikanter vid nämnda regemente.

— **Dramatiska representationer** gifvas i Upsala af sjetter vid Mindre Theatern i Stockholm.

— **Herr A. E. Pratté** gaf Thorsd. d. 29:de Maj uti S:ct. Lars-kyrkan i Linköping en stor, fullstämmig Vocal- och Instrumental-Concert, hvarvid utfördes: 1:o *Stormen*, stor Pastoral-Symfoni, komp. af Pratté. 2:o *Souvenir de la Russie*, Fantaisie för Pedalharpa öfver ryska folkhymnen "Boche Zaria chrani" (Gud vare herrskarens beskydd) komp. af P. 3:o *Aria de Chiesa*, kyrkosång af *Alessandro Stradella*, komp. 1667, sjöngs med ackomp. af altvioler, violonceller och contrabas af en musikalskare. 4:o *Grand Concert Militaire* för Pedalharpa med orkester af P.; 5:o *Chanson des Pirates*, af O.; 6:o *Toner fra Norges Bjerger og Dale* samt 7:o *Torquato Tassos död*. Stort deklamatorium, ord af *Nicander*, musik af P.

— **Sångerskan Fru Lessing** gaf Fred. d. 23 Maj en talrikt besökt soirée i Helsingborg. Hennes röst skall enligt Ö. P. vara, om ej stor, likväl af mycket behag, hennes föredrag ädelt och vittnande om musikalisk sentiment.

— **En konsert mellan himmel och jord.** Af tidningarna från Berlin inhemtas att den namnkunnige luftseglaren *Coxwell* den 21 Maj skulle anställa sin 146:te luftfärd, och att plats blifvit beredd för ett antal passagerare att medfölja mot en entré-afgift af 4 thaler. Ballongen skulle endast höja sig 400 fot, och en stor instrumentalkonsert gifvas under luftseglingen vid denna höjd. Representationen skulle slutas med fallskärmens nedsläppande med ett levande djur. Uti gondolen kostade första platsen 15 silvergroschen, den 2:a 10, samt den 3:je platsen 5 groschen.

A. B.

— **E. J. Arrhén v. Kapfelman**, en af våra lyckliga kompositörer afled i Stockholm den 23 Maj, 61 år gammal. De arbeten denne tonsättare publicerat, utgöra blott ett ringa antal, och äro ej att räkna bland de större, troligen ock icke bland hans mest lyckade verk, ehuru några deraf, t. ex. den bekanta vårsången, redan länge tillhört våra mest sjungna älsklingsmelodier. Bland andra egenheter lär K. nemligen äfven haft den, att hvarken till uppförande eller tryckning vilja befordra sina kompositioner, oaktadt de skola uppgå till ett större antal, hvaribland flera af betydligare omfång, och, såsom hans närmare bekanta försäkra, äfven af musikaliskt värde.
(A. B.)

— **M:ll Louise Michal** skall den 14:de i denna månad gifva en större konsert å Kongl. Theatern i Stockholm.

— **Herr och Fru Leonard** gifva Onsdagen den 11 Juni uti Bloms stora sal en **Konsert** af följande innehåll:

I:sta Afdelningen:

- 1:o *Troisième Concerto* för violin komp. och utföres af *hr Leonard*.
- 2:o *Aria* ur Operan "Rinaldo" af *Händel* sjunges af *Fru Leonard*.
- 3:o *Souvenir d'Haydn* Fantaisie för violin komp. och utföres af *hr L.*
- 4:o *Tyrolienne* af *Donizetti*, sjunges af *fru L.*

2:dra Afdelningen:

- 5:o *Aria* ur Operan "Lotteribiljetten" af *Nicolo Isouard*, sjunges af *fru L.*
- 6:o *Fantaisie* öfver ett thema ur Operan "Kärleksdrycken" för violin, af *Hauman* utföres af *hr L.*
- 7:o a) *Las Muchachas* } Spanska folkmelodier sjun-
b) *La Calesera* } gas af *fru L.*
- 8:o *Carneval de Venise* Fantaisie burlesque för violin utföres af *hr L.*

Biljetter å 1 r:dr B:ko blifva att tillgå uti *hr N. J. Gumperts Bok- och Musikhandel*, samt konsertdagen vid ingången.

Hvarjehanda.

— **Monumentet på Stensö:** Detta monument som föreställer ett göthiskt tempel, är af bronzeradt jern med ornament i rik och äkta förgyllning, 22 fot högt. Under hvalfvet, som är himmelsblått med silfverstjerner, står *Gustaf Vasas* bröstbild på en väcker piedestal. Sjelfva monumentet kostar 1800 Rdr rgs, men alla utgifterna stiga till öfver 2450 Rdr rgs. Vi taga oss friheten att ur *Kalmar-Posten* här nedan anföra det utfärdade programmet för aftäckningen, den 31 Maj jemnte de vackra verser, hvilka afsjüngos före och efter aftäckningen.

Program

för

högtidligheterna den 31 Maj 1851

vid invigningen af det å *Stensö*, till minne af

GUSTAF ERICSSON WASA,

uppresta Monument.

1. Till kl. $\frac{1}{2}$ 4 e. m. samlas Stater och Corpser å ställe som dertill anvisas, vid stranden, omkring 500 alnar norr om Monumentet,

2. Emellertid är tillfälle för Damer att intaga platser å framför Monumentet uppställda och af en barrière omslutna bänkar. Sju dertill utsedde Marschalkar äro Damerna härvid behjplige.
3. Kl. 4 e. m. sätta de under tiden uppställda Stater och Corpser sig i marsch till Monumentet i följande ordning:
 - a) Kongl. Kalmar Regementes Musik-Corps, blåsande en Marsch.
 - b) Härvarande Sångförening med dess fana.
 - c) Bildnings-Cirkeln i Kalmar, företrädd af sin fana.
 - d) Sällskapet Å. M. med sin fana.
 - e) Kalmar Stads Magistrat och Borgerskap efter Stadens fana.
 - f) Ecclesiastik-Statens.
 - g) Herr Landshöfdingen, åtföljd af Landt- och Tull-Staternes samt andre Civile och Militaire Embets- och Tjenstemän, jemnte Possessionater och Ståndspersoner.
4. Vid ankomsten till Monumentet, emottages processionen af Bestyrelsen, hvarefter processionens medlemmar taga plats:
 - de under litt. a. och b. på den till vänster om Monumentet uppresta musikläktare.
 - de under litt. c. och e. emellan läktaren och Monumentet.
 - Sällskapet Å. M. på ömse sidor invid foten af den kulle, hvarpå Monumentet är uppfördt, samt
 - de under litt. f. och g. å högra sidan om Monumentet.

Vid denna placering, hvarunder ofvannämnde Marschalkar biträda, tillses att rummet emellan Monumentet och Damernas bänkar så vidt ske kan lemnas öppet.

5. Härefter uppstämmer Sångföreningen en för tillfället författad fosterländsk sång på melodien: "Ur Svenska hjertans djup en gång".
6. När sången är slutad, uppstiger Herr Landshöfdingen till Monumentets fot, för att med ett kort tal inviga och låta aftäcka detsamma.
7. När omhänget, vid ett gifvet tecken faller, och Monumentet derigenom blottas, gifves under fanfarer och hurrarop konglig salut, med 32 skott.
8. Derpå afsjüngas serskildt författade verser med för tillfället komponerad musik, slutande med den gamla folksångens melodie.

Sång före Aftäckningen.

Det finns ett land uppå vår jord,
ett vidsträckt land högt upp i nord,
ömt tryckt af hafvens famn.
Ej guld det i sitt sköte bär,
men jernets kraft man finner der,
och skogar, dalar, klippor, skär,
och Sverige är dess namn.

Ett folk der bor, hvars kraft och mod
bevittna, att det har sitt blod
från gammal Asastam;

Och Svensken tål ej tyranni,
ty han är född att vara fri;
och sådan vill han alltid bli,
hur tiden än går fram.

I sorgset minne står väl kvar
hos oss ännu försvunna dar,
då Svea bojor bar;
Men gladt vi minnas också än,
att då i Sverige funnos män,
som togo, kämpande, igen
hvad från oss röfvadt var.

De sofva, dessa hjeltar, re'n
och multnat hafva deras ben;
men deras anda då? —
Är den ock bortdöd här i nord?
Om ovän härjar fosterjord,
skall ingen räddning blifva spord?
skall Svea hjälplös stå? —

Ack nej! Vid minnet utaf den,
som, störst af våra store män,
oss frihet gaf igen,
vid WASAS minne svära vi,
att Svea skall förblifva fri
så länge Göthiskt blod uti
dess söner finnes än.

Efter Aftäckningen.

Der, Svea! står din Frihets Hjelte:
Fall ned och tillbed vid Hans Stöd!
Wallin

Hvem kämpar derute mot skummande våg
och nalkas den ödsliga stranden
så trottsig i sinne, så ädel i håg,
med svärd i den seniga handen?
Vänd åter, vänd åter, du Riddare god!
här herrskar kung Kristian i mantel af blod.

Och modet har slocknat och kraften är tömd
så väl i palatset som kojan,
och Svea, i sorgdrägt och tårar, är dömd
att bära den fremmande bojan.
Du anborna moder! ej eger du män,
blott qvinnor, som kämpa, okufvade än.

Se, då kommer till sitt arma
fosterland, på stormig färd,
biltog ädling med sin varma
kärlek blott och tappra svärd, —
kärlek, som ej modet faller,
svärd, som seger blott kan ge,
ty till Gud sitt hopp han ställer,
»Gud och Sveriges allmoge».

Och Dalarnes männer
de väpna sig än —
nog fienden känner
de svärdshugg igen.
Hur trottsigt de draga
sin klinga med lust

tyrannen att jaga
från kust och till kust!

Snart sitter Svea, fri som förr, på fjellen
och breder fridens gyllne skördar ut,
och flit och trefnad bo på nytt i tjellen,
och split och afund ändtligt nått sitt slut.
Med renadt ljus nedblickar religionen,
och Gustaf skyddar sjelf sitt verk från thronen. —

Så vexte frihet opp i nordanlanden,
en väldig ek vid hårda klippans barm;
här sköt den fram när WASA steg på stranden
af låga näset, utsträckt som en arm
från hjeltemodren, för att hemta åter
den son, som sveket tog och hon begråter.

Som ett smycke på den armen,
brutet utur modersbarmen,
templet här sig höja må,
och som en klenod derinne,
ypperst uti häfdens minne,
Gustaf Wasas bild må stå.

Stå, af folkets jubel helsad,
blickande kring haf och frälsad
strand samt bragdrikt slott och stad.
Här må Sveas trogna söner
tacksamt höja sina böner,
liksom här befriar'n bad:

Gud! skydda folk och land!
håll öfver oss Din hand
med nåd och frid!
Gif Kungen makt och kraft,
och landet frukt och saft
och män, som förr det haft
i Wasas tid!

— Ole Bull har, utom sitt redan vunna konstnärliga rykte, äfven nyligen förvärfvat sig ökad personlig aktning genom ett handlingssätt, som ej så noga iakttages af konstnärer i allmänhet. Efter en konsert i Marienburg den 13 Maj införde han nemligen uti »N. Elb. Anz.» följande beriktigande:

»Uti anmälan om min konsert i Marienburg den 13 d:s, har man, säkerligen i bästa mening, kallat mig hof-kapellmästare hos H. M. Konungen af Sverige och Norge. Men då jag hvarken är, eller någonsin varit detta eller ens någon furstes hof-kapellmästare, anhåller jag att detta beriktigande måtte offentliggöras, till förekommande af framtida misstag om min personliga ställning.»

Beriktigande.

I vårt sista nummer anförde vi att landskapsmå-laren Julius Berg skulle anträda en resa till Paris. Detta lärar enligt M. B. vara ett misstag. Det lär vara notarien Edvard Berg, af hvilken åtskiliga taflor varit synliga vid konstföreningens sednaste expositioner, som redan för konststudier afrest till Paris.